

ТЕМА 4 · АГРОЛАНДШАФТОЗНАВСТВО

Оцінювання стійкості та ґрунтозахисного потенціалу агроландшафтів

Критерії екологічної стійкості, індикатори оцінки та методи ґрунтозахисного управління

Поняття стійкості агроландшафтів

Здатність системи протистояти навантаженням та зберігати функціональність

Резистентність

Стійкість структури до зовнішніх руйнівних факторів без деградації.

Саморегуляція

Здатність відновлювати рівновагу після зняття антропогенного тиску.

Екологічний каркас

Частка природних угідь, що буферизують інтенсивне агровиробництво.

Методи оцінки потенціалу

Підходи до визначення стійкості ґрунтів і ризиків ерозії

Моделювання ерозійних втрат

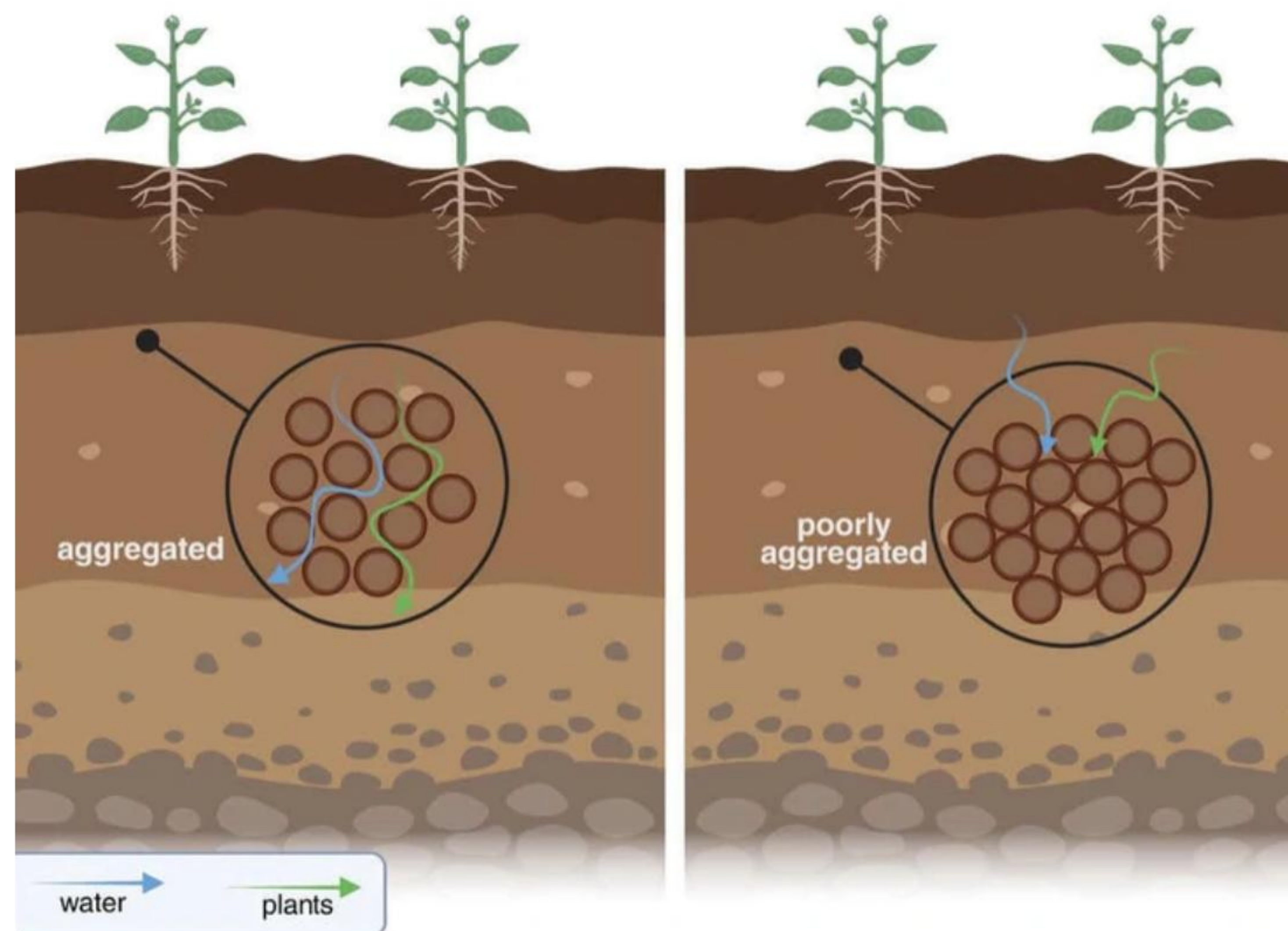
Розрахунок змиву ґрунту на основі рельєфу та опадів (USLE/RUSLE).

Бальна оцінка властивостей

Аналіз запасів гумусу, щільності та водопроникності ґрунтового профілю.

ГІС-картування ризиків

Просторове виявлення деградованих та ерозійно небезпечних ділянок.

Індикатори ґрунтозахисного потенціалу

Ключові показники стану та здатності ґрунтів до самозахисту

01

Вміст гумусу

Головний фактор агрегації та протиерозійної стійкості.

02

Водопроникність

Швидкість поглинання опадів без поверхневого змиву.

03

Буферність

Здатність нейтралізувати токсичні елементи й добрива.

04

Коефіцієнт стабільності

Співвідношення природних та антропогенних угідь.

Підвищення захисного потенціалу

Заходи зі збереження родючості та стабілізації агроландшафтів

Soil h
indica

Оптимізація землекористування

Виведення крутих схилів із ріллі під залуження та лісонасадження.

Ґрунтозахисний обробіток

Впровадження контурного землеробства та систем No-till.

Біологізація сівозмін

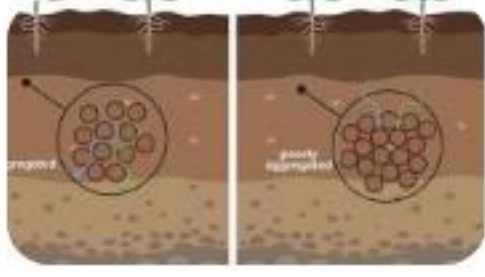
Насичення багаторічними травами та сидератами для накопичення гумусу.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

Запитання та обговорення

Оцінка та збереження ґрунтозахисного потенціалу — запорука
продовольчої безпеки

Image Sources

https://extension.arizona.edu/sites/default/files/styles/az_medium/public/2025-08/az2146_Figure-1_water-movement-through-different-aggregated-soil.jpeg.webp?itok=4Wn3JuK-

Source: extension.arizona.edu

<https://www.frontiersin.org/files/Articles/769871/xml-images/fenvs-09-769871-g001.webp>

Source: www.frontiersin.org